

FAGFORBUNDET

INFORMASJONSBLAD TIL TILLITSVALGTE

omtanke

solidaritet

samhold

OSS

TILLITSVALGTE

MARS NR. 2 | 07 | ÅRGANG 5 |

«Vi e klar» sier folket i Øksnes kommune

SIDE 7

Valgkamp for kvalitetskommuner ... 2
LO Trondheim mobiliserer igjen 4
Ny folketrygd – nye utfordringer ... 10
Kampen om helsearbeidere 12
Viktigst i Fagforbundet 14

Godt gammeldags
fagforeningsarbeid 15
Bussjåførene sa ja til branseavtalen 16
UD stopper penger til
privatisering av vann 16

Ny politisk kurs i
spesialisthelsetjenesten 18
Egeninteresse
skaper også solidaritet 22
Feiret seg selv 23

VALGKAMP FOR kvalitetskommuner

Den rød-grønne regjeringen har sørget for bedre tider for kommuneøkonomien. For første gang på mange år, ble det umiddelbart tatt grep i forhold til kommunene da de rød-grønne vant valget i 2005. Derfor er det viktig for Fagforbundets medlemmer med rød-grønne kommuner.

| TEKST: TONE ZANDER |

Ifølge KOSTRA-tall førte regjeringens innsats for styrket kommuneøkonomi i 2006 til

– totalt 8850 flere årsverk i kommunene som fordeler seg slik:

- 5500 innenfor helse og sosialtjenester
- 3900 av disse igjen var innenfor pleie- og omsorgssektoren
- 2000 av de nye årsverkene er i barnehage
- 1350 i grunnskolen
- 10900 flere barn fikk barnehageplass

Lokale resultater

Slike resultater kommer godt med når vi skal drive valgkamp. Det er enda bedre hvis vi i tillegg har eksempler på hva den enkelte kommune har satset på. Hvis dere som er tillitsvalgte kan lage skrytelister over hva deres kommune har fått til, så er det enda bedre for å få andre i kommunene til å forstå

nyttens av å

«– Det er svært hyggelig å få presentert så gode tall fra kommunene. Vi forventer at inntektsveksten for 2007 skal føre til en ytterligere forbedring av tjenestene og at de gode resultatene i 2006 blant annet bidrar til at vedlikehold av kommunale bygg blir prioritert. Noen kommuner vil i 2007 prioritere eldreomsorg, mens andre kommuner vil prioritere skole. Jeg har stor tillit til at kommunene øker innsatsen der hvor behovet er størst.»

Åslaug Haga

stemme rød-grønt. Kan dere vise til at det er blitt flere barnehageplasser, flere årsverk og bedre kvalitet på sykehjemmet, svømmebassenger som er blitt fylt med vann, veier og bygninger som er vedlikeholdt og har fått bedre standard, eller andre saker som betyr noe for innbyggerne, så er det den beste valgkampargumentasjonen.

Jobbtrygghet

For våre egne medlemmer som er ansatt i kommunene, er slagordet fra valgkampen i 2005 fortsatt like aktuelt; Jeg velger ikke bort jobben min. Ser vi på Kostratallene ovenfor så er det klart at en slik storstilt satsing på det kommunale velferdstilbudet, også er den beste garantien for en trygg arbeidsplass. Med økte ressurser blir det mulig å jobbe for kvalitet og bedre tilbud til befolkningen. Det øker trivselen mens man er på arbeid. God trivsel er viktig for å få ned sykefraværet. Kvalitetsarbeidsplasser gir kvalitetstjenester. Det er klart det betyr mye for de ansatte å ha en arbeidsgiver som satser på dem, som lytter til dem og oppmuntrer til kreativitet og innflytelse. I tillegg har vi trepartssamarbeidet om kvalitetsutvikling, kvalitetskommuneprosjektet, som skal bidra til at kommunene blir best mulig på kvalitet. Vi hadde ikke vært i nærheten av dagens situasjon i kommune-norge med en borgerlig regjering støttet av Frp. Tvertimot!

Kommunikasjon

Den sentrale valgkampgruppa og informasjonsavdelingens rolle er å hjelpe de tillitsvalgte med materiell, informasjon, kunnskap og argumentasjon i valgkampen. Men det er de lokale innfallsvinklene og sakene som øker engasjementet og motivasjonen til å delta i valget – og stemme på de partiene som støtter Fagforbundets krav og politikk.

Nærhet til sakene er nødvendig for å skjønne at det er viktig å stemme.

Står kampen i din kommune for eksempel om nedlegging av biblioteket, ja, så spør partiene hva de mener om det. Klargjør for medlemmene og velgerne hva partiene mener, og oppfordre dem til å stemme på de partiene som vil sørge for å bevare biblioteket, hvis det er det fagforeningen har gått inn for. Slik kan dere fortsette. Velg de sakene medlemmene er opptatt av og spør partiene hva deres holdning i de aktuelle sakene er, før dere tilrår hvilke partier man bør stemme på.

Materiell og innlegg

Vi skal produsere tekster som kan brukes i løpesedler, på plakater og i annonser. Vi skal opprette en egen knapp på www.fagforbundet.no for valget 2007. Her skal det bli mulig å kommunisere med hverandre, vi legger ut gode eksempler og ideer – men da må vi ha tilbakemelding fra dere. Alt materiell som produseres legges på nettsidene, slik at det kan lastes ned til eget bruk. Men det blir selvsagt også trykket opp ferdig materiell som kan benyttes som det er. Forbundet sentralt kommer også til å annonsere i mange, ulike medier over hele landet, samt kollektivtrafikken. I tillegg må vi benytte mulighetene som ligger i kronikker, debatt- og leserinnlegg.

Hovedbudskap i valget

Slagord og hovedbudskap må vi ha, men foreløpig er det litt tidlig å bestemme hva vi skal velge. I tillegg til satsing på tjenester av god kvalitet, avhenger det av hva de politiske partiene svarer på forbundets spørsmål om deres holdning i politiske saker som er viktige for våre medlemmer. Det innebærer at vi må ha et fleksibelt slagord som lett kan formuleres slik at det også får mening i en lokal sammenheng. For eksempel: VELG RØD-GRØNN KOMMUNE!

«– Tallene viser at kommunene er seg sitt ansvar bevisst, og at lokale politikere er verdig den tilliten vi har vist dem. De jobber knallhardt for å sikre innbyggerne sine bedre tjenester. Kommunene og fylkeskommunene skal derfor ha honnør.»

Åslaug Haga

Dette budskapet kan brukes på ulike måter, og det er lett å knytte lokale saker til det.

For eksempel slik:

Rød-grønn kommune

– *satser på kvalitet!*

Rød-grønn kommune

– *flere barnehageplasser!*

Forandring fryder

– *velg rød-grønn kommune!*

(der hvor det er blått flertall)

Stem med hjertet

– *rød-grønn kommune!*

Kontaktpersoner

Vi vet at mange tillitsvalgte er godt i gang med valgkampen.

Den sentrale valgkampgruppa og informasjonsrådgiverne i Fagforbundet kan kontaktes dersom dere trenger hjelp.

Det enkleste er e-post:

siri.baastad@fagforbundet.no;

tone.zander@fagforbundet.no,

Ungdom:

linn.hemmingsen@fagforbundet.no

Pensjonister:

wigdis.walbeck@fagforbundet.no

FAGFORBUNDET

Utgiver: Informasjonsavdelingen
i Fagforbundet

Fagredaktør: Kari-Sofie Jenssen
kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

Redaktør: Tone Zander

Layout: Informasjonsavdelingen

Forsidefoto: Kari-Sofie Jenssen
Heia Øksnes: Ungene og SFO-ansatte
Evelyn Fredriksen og Gunn-Elin Skjerve
jubler for kommunen sin og er klar for
enda mer kvalitet

Redaksjonen avsluttet: 21. mars 2007

Opplag: 17 000

Trykk: Aktietrykkeriet

VALGKAMP 2007

**Kommunevalget 2007 er viktig.
Det er avgjørende at budskapet i
valgkampen knytter seg til medlemmenes
hverdag, slik at de
kjenner seg igjen.**

| TEKST: SIRI BAASTAD |

Viktige temaer vil være bedre kvalitet i tjenestene, retten til heltid, flere lærlingeplasser i kommunene, likestilling av skift og turnus og nei til privatisering. Fagforbundet er for lokalt folkestyre. For at dette skal bli reelt må politikerne ta tilbake makta, der de har overlatt denne til administrasjonen. Bare slik får vi synliggjort de politiske valgene som foretas lokalt.

Velger arbeidsgiver

Kommunene er våre viktigste velferdsprodusenter. Derfor er det også viktig hvem som styrer i kommunene. Der som de rødgrønne taper kommunevalget og høyrekreftene vinner fram, får medlemmene våre det verre på jobben. Det blir færre barnehageplasser og det blir færre årsverk i eldreomsorgen. Konkurransetsettingen øker. Det vil også bli hardere å vinne stortingsvalget i 2009. Vi skal ta opp faglige spørsmål i valgkampen. Vi skal ta opp at kommunøkonomien har blitt bedre. Vi skal vise de gode eksemplene fra kvalitetskommunene.

Politikken gjennomføres

De rødgrønne har vært 16 måneder i regjering. Resultatene kommer nå for fullt. Skattelettepolitikk og nedbyggingen av fellesskapet, er erstattet av satting på velferd. Kommunene har fått mer penger, slik at de kan gjøre skolen og eldreomsorgen bedre. Tidenes barnehagesatsing er i gang. Bygging av veier og vedlikehold av jernbane har fått et løft. De gjennomfører Soria Moria-erklæringen. Men mye står igjen, og vi er utålmodige.

Lokalt er det viktig å drøfte med medlemmene hvilke saker som er gode

valgkamp saker. Man må også være bevisst hvem man samarbeider med. Her er det lokale variasjoner. Fagforbundet har satt seg ambisiøse overordnede politiske mål, og har sterke meninger på mange samfunnsområder. Vi arbeider for å virkeliggjøre disse politiske målene, samtidig som vi ivaretar vår primære funksjon som interesseorganisasjon for medlemmene. Fagforbundet er en organisasjon som både ivaretar medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår og trygger velferdsstaten og dens velferdsprodusenter, som er kommunene.

Mobiliser medlemmene

Målet er å få valgt inn politikere i kommune- og fylkesting som satser på fellesskapet og samarbeid med de ansatte. For å nå dette målet, må vi påvirke samfunnsdebatten, men ikke minst mobilisere og påvirke våre egne medlemmer. Får vi våre medlemmer til valgurnene, er mye oppnådd.

Høyrepartiene vil kommersialisere skolen, helsevesenet og eldreomsorgen og forskjellene mellom folk vil bli større. Det gjør også at det vil være to klare politiske alternativer som står mot hverandre ved valget. Det første store slaget mot Frp vil stå i forbindelse med høstens kommunevalg. Vi har et Frp i framgang som vil høste velgere på lettvinne løfter om bruk av mer oljepenger.

Handler om kvalitet

Valgkampen vil være en del av Fagforbundets kvalitetsarbeid. Tillitsvalgte må snakke med medlemmene på sin arbeidsplass. Høyrepartiene må ikke få vinne fram med sine krav til en billigere offentlig sektor. Vi må rette søkelyset mot innbyggernes krav på gode tjenester. Vi skal sette debatten om kvaliteten på offentlige tjenester på den politiske dagsorden, lokalt og sentralt. Vi vil bruke kvalitetskommunene til å synliggjøre dette.

Målet vårt er at de rødgrønne partiene vinner kommunevalget i 2007.

LO Trondheim

**Første mars hadde Fagforbundet til-
litsvalgtssamling i Trondheim.**

**Trondheimsmodellen skal videreføres
og fagbevegelsen skal gå partiene
etter i sømmene og stille krav.**

| TEKST OG FOTO: RANDI TEVIK |

— Vi satser på et bredt manifest innad i LO og gode allianser også utenfor LO, forteller John-Peder Denstad, sekretær i LO Trondheim.

Løpet er lagt fram mot valget i september. Alle forbunda har, eller er i ferd med, å prioritere sine viktigste krav som de melder inn til LO. På årsmøtet i LO Trondheim 17. april blir et omforent og samla kravdokument vedtatt — det John-Peder kaller Trondheimsmanifestet.

Konkrete spørsmål til de politiske partiene skal ut seinest første mai. Av erfaring fra 2003, trenger LO den tida for å få svar fra alle partiene før valget 10. september.

Heltid gir kvalitet

På samlinga til Fagforbundet i Trondheim kom det fram at heltid/deltid blir viktig i valgkampen.

— Den store andelen deltidsansatte er dårlig arbeidsgiverpolitikk og dypt urettferdig for de ansatte som er kontinuitetsbærerne i helse- og sosialsektoren, sier forhandlingsleder for Fagforbundet, Svein-Olav Aarlott og Per Hjertås, leder for de ansatte innen helse og velferd i Fagforbundet.

Oppslag både i Dagsavisen og Klassekampen 8. mars underbygger dette. Hele 71 280 årsverk kan tas i bruk, dersom man gir de ansatte fulltidsjobber i stedet for å presse dem til å jobbe deltid.

— Vi mangler ikke folk, men politisk vilje til å få slutt på at deltidsstillinger brukes for å spare penger, sier Hjertås. Han kjøper ikke argumentene fra ledere i offentlig sektor, som sier turnus ikke går opp dersom man gir folk fulltidsjobb. Det er tull, for i andre yrker er det ingen problemer med å jobbe turnus i hundre prosent stilling.

Ikke noe nytt

Bakgrunnen for valgseieren i 2003 var et ønske om å samle arbeidsfolk til felles kamp for arbeid og faglige rettigheter. Det ble meislet ut en allianse mellom fagforeninger i privat sektor og fagforeninger i offentlig sektor. Det ble skapt en bevissthet om at å privatisere / konkurranseutsette i offentlig sektor var den samme som å «outsourc» i privat sektor.

— Og vi gikk høyt på banen med mottoet «Først tar vi Trondheim — så tar vi Norge», forteller LO-sekretær John-Peder Denstad. Han legger til at kommunevalgkampen i Trondheim i 2003 ble den mest vellykka valgkampen han har vært med på. Det er ikke tvil om fagbevegelsens utspill bidro til den mest ideologiske og prinsipielle valgkamp Trondheim kan huske.

— Vi gjorde ikke noe nytt, vi bare satte i system det vi alltid hadde arbeidet med, sier Denstad. Og bygd på erfaringer fra 2003 lover han en enda bedre og tilspissa valgkamp i 2007.

Oppnådd mye

Valgseieren i 2003 medførte at de ansatte og befolkningene i Trondheim har merket en forskjell.

— Samarbeidet er ikke bare enkelt, og LO mener å merke manglende vilje til å følge opp Trondheimsmanifestet og forpliktelsene til partiene i det nåværende politiske styret, sier John-Peder Denstad. Det gjelder blant annet oppbemanning av sykehjem, styrking av eldreomsorgen og full stopp av privatisering og konkurranseutsetting.

— At det er vedtatt privatisering av tre bydelskaféer, og at det i realiteten nedbehandles på sykehjemmene, gjør at samarbeidet mellom LO og det rødgrønne flertallet kan få et alvorlig tilbakeslag, understreker Denstad.

Fortsette samme kurs

Fagbevegelsen ser at det de siste fire åra er blitt en ny kurs i Trondheim. Anbud er tilbakeført, Byggservice er tilbake som kommunal enhet, avtale om Marienborg Jernbaneverksted er inngått, treparts-samarbeid er igangsatt og skoler rehabili-

mobiliserer igjen

Samme oppskrift: Vaktmester og hovedverneombud Arild Dragsten, forhandlingsleder for Fagforbundet, Svein-Olav Aarlott og LO-sekretær John-Peder Denstad i Trondheim er i rute med valgkampen 2007. Målet er fornyet rød-grønn styring.

teres. Alt ville vært umulig uten fagbevegelsens valgkamp.

– Fagforbundet vet at løsninger ikke kommer av seg selv, og kommuneadministrasjonen er klar for omkamper. Det sier vaktmester og hovedverneombud Arild Dragsten. Han har vært med på prosessene i Byggservice, og snakker av erfaring.

Ledermodellen i Trondheim kommune gir rådmannen stor makt, og der er ikke Trondheimsmanifestet så populært.

– Kampen handler nå om å slutføre det som er startet, og stå imot der en blir presset tilbake, sier en kampklar LO-sekretær.

Viktige krav

Når krav foran valget i 2007 skal utformes handler noe om penger, men like mye om vilje.

Den viktigste saken er å få på plass gjenkjøp av Team Trafikk AS fra Nettbuss. LOs anklage overfor de rødgrønne er at de bare står og ser på uten å ta noe initiativ. Da blir anbud resultatet når dagens avtale går ut 1. januar 2008.

– Denne saken kan skade forholdet mellom fagbevegelsen og det rødgrønne flertallet mest, sier Denstad. Et annet viktig område er Trondheim renholdsverk. Trepertssamarbeidet må bli bedre og gi resultater, den byråkratiske og kostbare bestiller-utførermodellen må oppheves, vedtaket om private barnehager må følges opp, samtidig som en sikrer lønns- og arbeidsvilkår og pensjonsavtaler. LO vil at Trondheim bygger kommunale barnehager. Det er kommunene som både finner og tilrettelegger tomter så hvorfor er da ikke også barnehagene kommunale?

Flertallet i bystyret er på linje med LO. Det gjør spørsmålet enda mer betimelig.

– Det har tatt lang tid å få gjennom saker som har et bredt politisk flertall, så igjen ser vi at det er motstrid mellom politiske organer og administrasjonen.

Skal vinne igjen

LO Trondheim har en nøkkelrolle også i 2007 for å sikre at de som styrer i dag skal fortsette i fire nye år. Men blir mange løfter brutt, så svekkes både flertallets og fagbevegelsens troverdighet og veien ligger åpen for helt andre krefter, mener Denstad.

De rødgrønne vil ikke beholde makten uten at entusiasmen i fagbevegelsen bevares, sier han og får støtte fra Fagforbundets Arild Dragsten og Svein Olav Aarlott.

Noen viktige seire

- Hjemmetjenesten ikke ut på anbud.
- Ranheim og Moholt sykehjem, som var satt ut på anbud, ble tatt tilbake til kommunal drift når anbudsperioden gikk ut.
- Trondheim Kino er ikke solgt til private, men er fremdeles et AS.
- Vedtaket om å gjøre om Trondheim Bydrift til kommunalt foretak ble reversert.
- Det ble satt inn politiske styrer i alle kommunale foretak og AS.
- Sosialhjelpsatsene ble hevet. For sosialhjelpsmottakere i Trondheim betyr dette en økning på 900 kroner i måneden.
- Siden 2003 er det foretatt en kraftig opptrapping av rehabiliteringstakten av skoler.

Rammene for fire-årsperioden ble økt med 200 millioner kroner i 2004, og med ytterligere 50 millioner året etter. Dette er trolig den største skolesatsinga i Norge.

- I tillegg ble det vedtatt en budsjett-tildelingsmodell for grunnskolen der minst mulig penger følger eleven.
- I august 2004 kom det historiske vedtaket om å tilbakeføre Trondheim Byggservice KF til kommunal enhet. Det er det første oppgjøret med bestiller- utførermodellen i Trondheim. Trondheim Byggservice var et kommunalt foretak med 500 ansatte. Foretak er en forberedelse til konkurranseutsetting og AS. Samtidig gikk styret inn for å endre bestiller- utførermodellen slik at man slipper dobbeltorganisering, byråkrati og detaljstyring.

- I juni 2004 ble det innført et trepartssamarbeid i Trondheim kommune. En avtale mellom ordfører, rådmann og 24 fagforbund. Mye av metodikken fra Fagforbundets modellkommuneprosjekter er nedfelt i denne avtalen.

Noen skumle skyer på himmelen:

Det er også et faktum at tre bydelskafeer er skilt ut til Prima AS, at noe av kommunens IT-tjenester er satt ut til andre, at et flertall blant de rød-grønne går inn for at Brann og redningstjenesten, næringseiendommene og bedriftshelsetjenesten skal skilles ut som interkommunale selskaper. Det var også flertallet i bystyret som vedtok å skille ut Havna til et interkommunalt selskap. Alt dette er det i hovedsak det største partiet i konstellasjonen – Arbeiderpartiet – som står for.

Vi mener at dette bryter med intensjonene i de avtalene vi har gjort.

OFFENTLIG SEKTOR tar utfordringen med digitalisering

– Norge er i dag en av de ledende velferdsstatene i verden. Det har vi fått til gjennom samarbeid og godt politisk håndverk. For å ta grep om utviklingen og utvikle en velferdstat som har en godt utbygget digital infrastruktur må det styring til, sa Jan Davidsen under åpningen av eforvaltningskonferansen 19. mars.

Han understreket at Fagforbundet er, og vil være en ledende kraft i utviklingen av digitale tjenester i offentlig forvaltning. Eksempler på dette er blant annet engasjementet i prosjektet ebygg2009. Davidsen understreket

behovet for å satse på de ansatte i den digitale framtida.

– Når ny teknologi og en ny organisering skal gjennomføres er graden av vellykkethet avhengig av en positiv holdning fra de ansattes side. De sitter på kunnskapen om de tjenestene de utfører. Og denne kompetansen er helt nødvendig for å få på plass gode teknologiske løsninger, sa Davidsen.

– Men det er ikke bare ansatte i kommunene eller på sykehusene som har behov for kompetanse. Også de som benytter tjenestene trenger veiledning.

Bibliotekene er et bra sted for å kunne gi slik veiledning. Men dette forutsetter at bibliotekene har godt utstyr og tilgang til internet.

Like viktig er at de biblioteksansatte får nødvendig opplæring og jevnlig påfyll av kompetanse.

Det samme gjelder NAV-kontorene og servicekontorene i kommunene. De må ha en tilsvarende rolle, sa Fagforbundets leder til nær 300 deltakere på eforvaltningskonferansen.

Fakta om Øksnes kommune

Øksnes kommune i Nordland har 4750 innbyggere. Øksnes har et areal på rundt 317 kvadratkilometer. Kommunen består av ett tjuetalls øyer.

Fiske, fiskeindustri og oppdrett står for ca 38 prosent av sysselsettinga i kommunen. Myre er kommunesenter og har 2 850 innbyggere.

Kommunen er to-nivåkommune der alle enhetslederne rapporterer direkte til rådmannen og eller en av de tre kommunalsjefene. Antall årsverk som sysselsettes i Øksnes kommune er 326, antall ansatte er 420.

Helse- og omsorgstjenesten har seks enheter, derav to sykehjem. Skole- og barnehagetilbudet er desentralisert med sju skoler av varierende størrelse og seks barnehager. Ved samtlige barneskoler er det SFO-tilbud. Den kommunale kulturskolen har et godt tilbud. Det er svømmebasseng på Myre og i Alsvåg, leirskole på Skogsøya samt en stor idrettshall med kunstgressbane på Myre.

Det er stor aktivitet knyttet til idrettsanleggene på Myre og aktive fotball-, håndball-, volleyball- og tennismiljø. Det er også et rikt kulturliv med kor, korps og revymiljø. Skoleverket har en sterk posisjon i bygda og alle skolene bruker nærmiljøet aktivt i undervisninga.

Leder av Fagforbundet Øksnes Eldrid Nilsen og plasstillitsvalgt Anne-Rita Rødsand leverer tjenester med et smil.

Fagforbundet Øksnes er klar

Alle var jo der!

Det er åpningskommentaren fra lederen av Fagforbundet Øksnes, Eldrid Nilsen, dagen etter at folk på Myre gikk mann av huse for å feire seg selv. En kraftfull markering av at kommunen ønsker å bli en kvalitetskommune.
– Ja da, vi e e klar, fastslår hun.

| TEKST: RANDI TEVIK | FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN |

Bakgrunnen for Eldrids begeistring er at alle fagforeningene i Øksnes arrangerte en felles kulturkveld, et avspark, for alle ansatte i Øksnes kommune i slutten av februar. Til sammen 550 fagforeningsmedlemmer, politikere, næringslivsfolk og innbyggere ble traktet med kake og kaffe og bydd på lokal underholdning av høy kvalitet. Filosof Arthur Arntzen var hyret inn for å snakke om humor i hverdagen. Noe han gjorde så tårene trillet, og ettertanken satte seg.

– Kvelden ble mer vellykka enn vi hadde drømt om, sier en stolt fagforeningsleder. Hun kan ikke få fullrost de tillitsvalgte nok. Tilbakemeldingene har vært mange og positive, sier Eldrid, som jobber som helsesekretær på Legesenteret på Myre.

«Vi e' klar»

Øksnes kommune har søkt om å få bli med i Kvalitetskommuneprosjektet, som kommunalminister Åslaug Haga har lansert. Søknaden ble sendt i god tid før fristen 15. februar.

I godt selskap: De trives sammen de ansatte på Alsvågheimen. Her er en liten bukkett av totalt 55 fast ansatte; Foran Eva Gjertsen og Torild Rødsand. Bak Helene Hansen, Hanne Woie og lederduoen Ann-Gølin Iversen og Linda Rasmussen.

Avspark for kvalitet: Stine Bakkan, hovedtillitsvalgt for Utdanningsforbundet og hovedtillitsvalgt Eirik Rødsand for Fagforbundet har grunn til å være stolt. De er arbeidstakernes representanter i arbeidet med omdømmebygging, sykefraværsjobbing og kvalitetskommuneprosjektet. I tillegg løset de en fantastisk opplevelseskveld i Øksneshallen i havn.

– Det er viktig å være med på omstillingsarbeid, sier Eldrid og får støtte fra en god kollega, Anne-Rita Rødsand.

Også hun er helsesekretær og plasstillitsvalgt. De vet hva de snakker om, på legesenteret har de prøvd det meste. De representerer ansatte på en arbeidsplass som hele Øksnes befolkning er innom en eller flere ganger i løpet av et år.

– Så vi er klar, sier de to som har vært med på både telefontelling, luketelling, labtelling, ombygging og «invadering» av eksterne konsulenter.

De har i dag et godt arbeidsmiljø, en stabil grunnstamme av ansatte og en variert og spennende arbeidsdag. Oppskrifta de har fulgt dersom det har butta i mot, er at alle må ta i et tak når noe skjer.

– Problemer er til for å løses når de

oppstår, sier Eldrid og Anne-Rita. De mener selv de er blitt nokså garva, og at de er et godt eksempel på at humor i hverdagen har god effekt.

Alltid utfordringer

Øksnes kommune er et godt sted å bo og en god arbeidsplass. Men også her er effektivitet og tidsklemme tilstede.

– Vi ønsker oss aller mest tid til faglig påfyll og respekt for at vi selv er best på å definere egne behov, forteller Eldrid og Anne-Rita. Intensjonene i kvalitetskommuneprosjektet der de ansatte skal kunne medvirke fra sitt eget ståsted har de veldig sansen for. Så det knallrøde budskapet om at «Vi e klar» står de for. Men alt er ikke rosenrødt. Øksnes kommune har store utfordringer. Fra

2004 til 2006 steg sykefraværet fra 7,3 til 11,2 prosent. Det til tross for at kommunen er en IA-bedrift.

I søknaden til Kommunaldepartementet sier kommunens ledelse at de er prisgitt et nært samarbeid mellom ansatte, verneombud, tillitsvalgte, folkevalgte og administrasjonen i kommunen for å få ned sykefraværet

Godt arbeidsmiljø

Helsesekretærene er positive til at kommunen og fagforeningene flagger kvalitet.

– Mener kommunen alvor av å ta alle ansatte med på råd, så er jeg sikker på at de ansatte ute på enhetene vet å vise hva de er gode for, sier Eldrid. Hun mener at hennes arbeidsplass er et godt eksempel på det.

Vi e' klar: En helt vanlig onsdagskveld i februar går folk mann av huse på Myre i Øksnes kommune i Vesterålen. Alle fagforeningene har sammen med kommunen invitert til en opplevelseskveld. Øksnes er et godt sted å bo både for gammel og ung med full barnehagedekning, gode skoler, sykehjemsplasser og et blomstrende kulturliv.

Humor er medisin: Øksnes kommune er en visjon om at «Trivsel, trygghet, tilhørighet og tillit vil gi gode tjenester – levert med humor». Humorflii os of Artur Arntzen trollbandt publikum i Øksneshallen. Og dersom det er sant at en god latter forlenger livet, var det mange som fikk litt ekstra levetid denne kvelden.

På legesenteret ruller helsesekretærene mellom de ulike arbeidsstasjonene, og det trives de med. Øksnes har fem faste leger og to turnusleger. Nye turnusleger får de to ganger i året. Det betyr at helsesekretærene er vant til å tilpasse seg nye kolleger og arbeidsmåter.

– Det bor mye styrke i et godt arbeidsmiljø, sier Anne-Rita, og forteller om hvordan de sto på og fikk viljen sin under den siste store prøvelsen som var om utbygginga av legesenteret.

– Da ga vi oss ikke nei, ler Eldrid, og forteller at de holdt på sitt til de fikk støtte av Fylkeslegen.

Og så kommer det mange gode historier fra Fagforbundets fremste helsesekretærer i Øksnes kommune.

Her tror vi Artur Arntzen helt sikkert kunne fått noen nye poenger.

Om Kvalitetskommuner

Programmet «Kvalitetskommuner» er en omfattende satsning i arbeidet med å realisere kommunalministerens visjon for kommunesektoren:

- ✓ Kommunene skal være en levende demokratisk arena hvor folk ønsker å delta.
- ✓ Kommunene skal gi tjenester av høy kvalitet.
- ✓ Kommunene skal være en dynamisk samfunnsutvikler som legger til rette for samarbeid mellom offentlige myndigheter og frivillige krefter.
- ✓ Kommunene skal være en god arbeidsplass for sine ansatte.
- ✓ Høy etisk standard skal prege den kommunale hverdagen.

Programmet skal gjennomføres i tiden 1.1.2007 til 31.12.2009 i et samarbeid mellom staten, KS og arbeidstakerorganisasjonene, og skal bidra til å styrke kommunesektorens omdømme.

Målet med samarbeidet er å øke kvaliteten og effektiviteten på det kommunale tjenestetilbudet. Det skal skje gjennom konstruktiv samhandling mellom folkevalgte, ledere og de ansatte for at innbyggeren skal merke forbedring.

Det er et særskilt mål å redusere sykefraværet i kommunesektoren.

Det er også et mål at over halvparten av landets kommuner skal delta i programmet.

Aktiviteten skal bygge på arbeid som allerede gjøres eller er gjort, og utfyller og forsterker eksisterende arbeid.

- ✓ Det er i første rekke pleie- og omsorgssektoren og oppvekstsektoren som er valgt ut.
- ✓ Samarbeidet lokalt må spesielt involvere medarbeiderne som møter innbyggerne.
- ✓ Kommunene skal i all hovedsak trekke på egne krefter, med bistand fra prosjektets innsats-team og ressursmiljøer.
- ✓ Det lokale arbeidet må ha god forankring hos de folkevalgte.
- ✓ De deltakende kommunene må forplikte seg på konkrete mål når det gjelder nedgang i sykefravær.
- ✓ Arbeidet skjer innenfor kommunens vedtatte økonomiske ramme.
- ✓ Intensjonene i Hovedavtalen skal ivaretas.

Kilde:

Kommunal- og Regionaldepartementet

Øksnes bestemte seg i januar for å søke om å få bli en kvalitetskommune. Og denne kvelden er det mobilisert til et heidundrende avspark. Røde t-skjorter med «Vi e klar» signert av ni fagforeninger, er et sterkt manifest om at de ansatte må være med når arbeidsmiljøspørsmål og sykefravær skal på dagsorden. For alt er ikke rosenrødt i Øksnes heller

NY FOLKETRYGD

– nye utfordringer

Hvorfor ny folketrygd?

Regjeringen har to formål. En standard-sikring som skal sørge for at den enkelte ikke går for mye ned i inntekt når den blir pensjonist. Det andre er å sørge for et akseptabelt inntektsnivå for de som har hatt liten eller ingen tilknytning til arbeidslivet.

Man tjener ikke opp folketrygd på inntekt høyere enn sju ganger folketrygdens grunnbeløp. Det betyr at en del høyt-lønnsgrupper vil komme dårligere ut.

Tjenestepensjonsordningen

Omleggingen av folketrygden kommer til å påvirke tjenestepensjonsordningen. Foreløpig vet vi ikke hvordan, fordi dette blir tema i tariffoppgjøret 2008. For ansatte i offentlig sektor vil utformingen av den framtidige tjenestepensjonen være avgjørende. Fagforbundet har flere tusen medlemmer som ikke har offentlig tjenestepensjon. Mange av disse vil bli påvirket av endringene i folketrygden. De aller fleste kommer ut med en bedre eller like god folketrygd som i dag.

Det blir en stor utfordring å utforme offentlig tjenestepensjon slik at den ikke motarbeider folketrygdens prinsipper, og samtidig i praksis sikrer utsatte yrkesgrupper de samme økonomiske muligheter som andre. Avgjørende blir også hvordan tjenestepensjonen blir utformet. Det kan bety for eksempel at en hjelpepleier fortsatt skal kunne gå av ved 62 år og motta det andre får ved 67 år, og samtidig beholde retten til å ta ut ytterligere pensjon ved å fortsette i arbeid.

Fritt fram: Full jobb og full pensjon

Regjeringen foreslår å oppheve alle restriksjoner og begrensninger på å arbeide ved siden av at man tar ut alderspensjon. Man får ingen nedkorting i lønn eller pensjon om man arbeider ved siden av. Man antar at dette er såpass fristende for store deler av befolkningen at det bidrar til

pensjonssystemets økonomiske bærekraft. Et annet bidrag er at det gjøres mer økonomisk fordelaktig å stå lenger i jobb. Det innføres fleksibel pensjoneringsalder i folketrygden.

Åtte delmål

1. Pensjonssystemet skal ikke bety for stor økonomisk belastning for de yrkesaktive over tid.
2. Den enkelte må få noe igjen for innbetalingene til systemet.
3. Systemet skal motivere til arbeid.
4. Alle skal kunne pensjonere seg fra de er 62 år.
5. Pensjonssystemet skal ha en god fordelingsprofil.
6. Pensjonen som andel av tidligere inntekt skal fortsatt være høyere for personer med lave og midlere inntekter enn for dem med de høyeste inntektene
7. Pensjonsopptjeningen skal avspeile arbeidsinnsatsen gjennom livet.
8. Pensjonssystemet skal kompensere for tapt arbeidsinntekt som skyldes at man har utøvd ulønnet omsorgsarbeid.

Ingen pensjonsopptjening for studenter

Man får en kompensasjon for år man har i ulønnet omsorgsarbeid. Regjeringen har foreslått omsorgsopptjening for barn opp til fire år, og ikke opp til syv som i dag. Den går også inn for at det skal gis pensjonsopptjening for arbeidsledige basert på tidligere arbeidsinntekt og at vernepliktige får opptjening. Regjeringen går ikke inn for noen kompensasjonsordning under utdanning. Den mener personer med høyere utdanning ofte vil ha høyere samlet livsinntekt som igjen slår ut i høyere pensjon.

Problemet: Tildligpensjon

Så langt ser tildligpensjon ut til å bli en vanskelig nøtt.

Hva får vi i pensjon, blir ny folketrygd høyere eller lavere?

Hvem vinner og hvem taper?

Det er bare tre år til folketrygdens pensjonsordning skal legges om. Spørsmålene står i kø foran den største omleggingen av folketrygden siden den kom for 40 år siden.

| TEKST: ROLF LASSE LUND OG GEIRMUND JOR |

OSS tillitsvalgte kommer til å gå gjennom de viktigste emnene i en serie artikler framover. Hovedmodellen er kjent, men løsningene for både uførepensjon og tjenestepensjon er foreløpig uavklart. Det er mange spørsmål som selv ikke ekspertene kan svare på, men noe vet vi. Noen spørsmål kan vi med stor sikkerhet si blir kontroversielle og vanskelige.

PENSJONSARTIKLER

som kommer i OSS tillitsvalgte

Levealder og pensjon

Den vanskelige tidligpensjonen

Folketrygden og offentlig

tjenestepensjon

Prinsippet er: 1,35 prosent av alt man tjener hvert år man jobber, er opptjeningen til egen pensjon. Når dagen kommer at du vil ta ut pensjon, regnes det ut et gjennomsnitt av alt du har tjent gjennom livet som kalles livsinntekt og en prosentsats etter hvor mange år du har jobbet.

Regnestykket blir da:

Alt du har tjent gjennom livet omregnet til G = livsinntekt

Antall år du har jobbet X 1,35%

= pensjonsprosent

(f eks: 40 år x 1,35 = 54 %)

Samlet pensjon:

livsinntekt X pensjonsprosent.

Velger du å gå tidlig vil du ha både lavere livsinntekt og lavere pensjonsprosent. Det betyr at det blir kostbart for den enkelte å ta ut tidligpensjon. Det er antydning at AFP kan bli et fast årlig krone tillegg til tidligpensjonen og det kan endre noe på dette bildet. I tillegg blir det altså fritt fram for å jobbe og få pensjon samtidig.

God reform,

men mange ubesvarte spørsmål

Isolert sett er Regjeringens forslag til ny alderspensjon i folketrygden på mange måter en god reform. Forslaget har fått en god fordelingsprofil, de aller fleste kommer bedre ut enn med dagens folketrygd, man øker mulighetene for å kombinere arbeid og pensjon og de med lavest inntekt vil se at de får noe igjen for sine innbetalinger. Men det står igjen mange ubesvarte spørsmål. Og ikke minst er det uhyre viktig at vi i fortsettelsen klarer å ta vare på alle de solidariske ordninger som ligger innbakt i offentlig tjenestepensjon. Tjenestepensjonen må nok utformes litt annerledes som følge av ny folketrygd, men profil og retning må vi ta vare på.

Framfylkingen

Sommerleir²⁰⁰⁷

29 juli – 4 august

Påmelding

Når du skal melde deg på sender du en e-post med navn på dem du ønsker å melde på til postmaster@framfylkingen.no.

Påmeldingen bekreftes ved at man betaler 400 kroner for hver deltaker til kontonummer 9001.07.07896 innen 1.mai. Framfylkingen fakturerer resten av beløpet i juni.

Minner for livet på Framfylkingens sommerleir

OSS

TILLITSVALGTE

FAGFORBUNDET

Fagforbundet i Norge Organisasjonen Politikk Medlem Fagbladet Presse Søk

FØLG MELLOMOPPGJØRET PÅ NETT

Oppkjøringen til årets tariffoppgjør er i gang!

Hold deg oppdatert på nettsidene www.fagforbundet.no/tariff/ og www.fagforbundet.no/TVNett/

Klikk deg inn til hovedsiden for tariffinformasjon

www.fagforbundet.no/tariff/ – via knappen «Lønn og tariff» på venstre side på fagforbundet.no

Her finner du nyheter om forhandlinger, gjeldende avtaler og overenskomster, oversikt over arbeidsgiverorganisasjonene og aktuelle lover og forskrifter.

På TV-nett legges informasjon som vi mener er spesielt nyttig for deg som tillitsvalgt. Her er skreddersydd stoff som gjør deg godt rustet til årets mellomoppgjør.

Vi følger tariffoppgjørene til alle døgnets tider. Stikk innom nettsidene før du legger deg for å se den siste utviklingen.

Nettet er stengt for utenomverden med et enkelt passord og brukernavn. Skulle noen ønske å trenge seg inn, er det mulig de klarer det.

Hemmeligstemplett informasjon ved eventuell streik eller annet vil derfor ikke bli lagt ut her. Da benyttes andre kanaler – som telefon og e-post.

I Kenya bor det neste 34 millioner mennesker og over to millioner av er hiv- og aids-syke. Hvert år utdanner landet et stort antall leger og sykepleiere. Likevel har Kenya akutt mangel på helsepersonell.

Kampen om helsearbeidere

| TEKST OG FOTO: RANDI TEVIK |

– Ikke reis, men bli og kjemp, sa sykepleier og hovedtillitsvalgt Truphena Murila fra Kenya Union of Domestic, Hotels, Educational Institutions, Hospitals and Allied Workers (KUDEIHA), på PSIs seminar om etisk rekruttering av helsearbeider på Verdens Sosiale Forum i Nairobi.

Murila kom selv med et godt eksempel på at det nytter å kjempe. Den 18. januar 2007 skrev hun på vegne av medlemmene i KUDEIHA under på den første kollektive avtalen i historien på Kenyatta National Hospital. Forhandlingene startet i 1992.

Kronet med seier

Truphena Murilas viktigste budskap var at helsearbeidere må bli i Kenya og fagorganisere seg. Migrasjon av helsearbeidere gjør landet vårt enda fattigere sa hun – og snakket litt som sykepleier, men mest som fagorganisert.

– I'm a trade unionist, sa hun med en stolthet og styrke som gjorde uutslettelig inntrykk.

På veien fram til avtalen, som ble underskrevet i januar, har hun blitt oppsagt, truet, dratt for retten og forsøkt kjøpt med lovnad om høyere lønn.

Sykepleiere og helsearbeidere tjener veldig lite i Kenya. Problemet med midlertidige ansatte er stort. Tilgangen på arbeidskraft gjør at både private og offentlige arbeidsgivere kan velge å utbytte sitt eget folk.

Nettopp derfor er det viktig å organisere seg. Det er det PSIs kampanje handler om.

Knapphet på helse

Migrasjon av helsearbeidere gjør fattige land fattigere, og folket enda mer utsatt

for sykdommer, ikke minst hiv og aids. PSI som en global fagbevegelse vil at myndighetene skal satse på det offentlige helsevesenet, og på å gi de ansatte levelige lønns- og arbeidsvilkår.

Det er ikke bare Kenya som utdanner helsearbeider som migrerer. Det er et voksende problem for alle fattige land at utdannet arbeidskraft reiser til Europa, USA eller Australia.

Også på norske sykehus arbeider det helsepersonell fra blant annet Polen, Filippinene, Russland og andre land med langt lavere lønninger enn hos oss.

Vestens rekruttering fører til knapphet på helse i opprinnelseslandet, og til press på faglige rettigheter for de det gjelder og for arbeidsfolk dit de kommer.

Fattige enda fattigere

Det er global helsekrise og mangel på helsearbeidere nesten i alle verdens land. Begrensninger i offentlig sektor og privatisering av helsevesenet har redusert tilgang og muligheter til helse-tjenester for de gruppene som trenger det mest.

Helsearbeidere, de fleste kvinner, forlater yrket på grunn av underfinansiering, lave lønninger, arbeidspress, dårlig utstyr, vold og diskriminering på arbeidsplassen. Mange med helseutdanning arbeider i andre sektorer.

Men det er arbeidsutvandringen som undergraver et allerede dårlig helse-system i mange utviklingsland, ved at mange afrikanske og asiatiske helsearbeidere arbeider i Europa.

Kampanjen bevisstgjør

PSIs kampanje for etisk rekruttering av helsepersonell består av et nettverk av 16 land. Å få helsearbeidere til å organisere seg har førsteprioritet. Nesten like viktig er det å ha kontakt med lokale myndig-

Fagforeningsaktivist: Truphena Murila fra KUDEIHA holdt flammende innlegg på PSIs seminar om etisk rekruttering.

heter for å få offentlig helsevesen på dagsorden.

PSI mener at mangel på helsearbeidere er et av de største hindrene for å nå FNs tusenårsmål og det undergraver helseprogrammer mot hiv/aids, malaria, tuberkulose, fugleinfluensa og andre epidemier.

Grunnleggende spørsmål

Grunnleggende spørsmål helsearbeidere må stille seg finnes i et hefte, som er en del av kampanjematerialet fra PSI. Dette heftet er utformet som en arbeidsbok der den enkelte skal krysse av. Spørsmålene er delt inn under kapitler; under rekruttering er det spørsmål om byrå, arbeidsgiver, arbeidstid, arbeidsmiljø osv. Videre følger en sjekkliste for den enkelte fra før hun tar beslutningen om å dra, om reisedokumenter for utreise og innreise til nytt land.

Helt til slutt en sjekkliste som sikrer at jobben hun får har lønns- og arbeidsbetingelser som er i samsvar med kontrakten.

Og det aller viktigste, understreker Truphena Murila og Chidi King fra PSIs hovedkontor, ta kontakt med den lokale fagforeninga dit du kommer.

– Kontakten og støtten fra PSI har for de ansatte på Kenyatta Hospital, for meg som tillitsvalgt og for hele KUDEIHA vært helt avgjørende for kampen vi har ført, sier Murila, og legger til, som den fagforeningskjempen hun er, at kvinnene kan forandre ting ved å stå sammen.

Sterke kvinner: PSI har mange sterke kvinner i sine rekker. Her Khadija Mohamed fra Kenya og Jennifer Baptiste-Primus fra Trinidad og Tobago.

Vurderer å hente helsepersonell fra Asia

Mangel på ansatte i helsesektoren gjør at vikarbyrået Adecco vurderer å rekruttere arbeidskraft fra Asia. Adecco Helse i Norge har rundt 3000 personer som jobber for dem i løpet av ett år. 20-25 prosent av dem kommer fra utlandet. Hittil har Adecco bare tatt inn folk fra Norden. Direktør Bård Kristiansen i Adecco sier til Vårt Land at hele Vest-Europa vil få mangel på helsepersonell, og at man derfor må finne folk der det er arbeidsledighet. Han nevner land som India, Kina, Japan, Filippinene og Sør-Korea. (NTB)

En annen verden ER MULIG

I plattformen til World Social Forum (WSF) i januar 2007, En annen verden er mulig, heter det at verden har ressurser og kunnskap nok til at alle kan leve gode og menneskeverdige liv. Likevel sulter 800 millioner mennesker og nesten halvparten av jordas befolkning lever i fattigdom, omkring 70 prosent kvinner.

Samtidig blir en liten overklasse raskt mye rikere, og makten konsentreres på stadig færre selskaper og personer og ofte på bekostning av naturressurser, miljøet og livsgrunnlaget.

En voksende og mangfoldig anti-globaliseringsbevegelse ønsker å snu dette.

Mottoet «Globaliser kampen – globaliser håpet!» gir uttrykk for ønsket om å globalisere velferd, sosiale og menneskelige rettigheter.

Globaliseringen opererer på flere områder, som det økonomiske, det politiske, kulturelle og det militære. Globalisering har særlig effekt på kvinners liv. Det er kvinnene som dyrker jorda i smått, sørger for mat til familien og til salg på den lokale markedsplassen. Når globaliseringa blir utbytting mister lokalbefolkninga muligheten til billig mat og en liten ekstrainntekt.

Riktignok gir globaliseringen arbeidsmuligheter for kvinner og med det egen inntekt. Kvinner foretrekkes fordi de er en billig, disiplinert arbeidskraft, som aksepterer lange arbeidsdager. Og de er stort sett uorganiserte. Til grunn ligger det generelle samfunnssynet på kvinner i Sør.

PSI:
Public Service International
eller
ISKA:
Internasjonalen for Stats-
og Kommuneansatte

Viktigst i Fagforbundet

– Tillitsvalgte er selve limet i organisasjonen vår, sa forbundsleder Jan Davidsen da han møtte i overkant av 30 tillitsvalgte fra 32 kommunale sykehjem i Oslo.

[TEKST OG FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN]

– Det er dere som står nærmest medlemmene, det er dere medlemmene i første rekke har et forhold til, fortsatte Davidsen, og legger til at det først og fremst er aktivitetene på arbeidsplassene som er avgjørende for hvilket forhold medlemmene har til forbundet sitt.

Forbundslederen var opptatt av at det å være tillitsvalgt er noe å være stolt av. Han er klar over at tillitsvalgte bruker mange timer av fritiden sin på å være tillitsvalgt, men håper likevel at man får mye tilbake for timene som legges ned.

– Det er godt å bety noe for andre. Dere får være med på å sette standard på arbeidsplassene deres og dere får lære mye og være med på å bestemme. Det er ikke så lite det, sa Jan Davidsen.

Han la også vekt på at det å være tillitsvalgt for Fagforbundet krever at en opptrer i forhold til verdiene våre: Omtanke, solidaritet og samhold.

– Og vær stolt av hvem vi er og hva vi kan og får til, sa han, før han tok en gjen-

nomgang av et vellykket lønnsoppgjør og en vellykket valgkamp. I tillegg snakket han om arbeidsmiljøloven, midlertidige stillinger, AFP, tjenestepensjon til alle og en folketrygd med sosial profil.

Ung i Oslo

Den nye fagforeningen i Oslo; Fagforbundet Sykehjemsetatens fagforening er bare to måneder gammel. Til tross for ung alder er den likevel en stor forening, også i Oslo-sammenheng. Fagforeningen har per i dag 2 000 medlemmer og ca 60 tillitsvalgte. Og det var de tillitsvalgte fra denne foreningen som var samlet til kurs, hvor de fikk møte lederen av Fagforbundet. I et stort forbund som Fagforbundet får ikke alle sjansen til å stille spørsmål og diskutere direkte med forbundslederen. De tillitsvalgte lot ikke sjansen gå fra seg.

Kvalitet

Davidsen valgte også å snakke om kvalitet. Kvalitet på tjenestene har Fagforbundet jobbet med i mange år allerede. Den

aller første kvalitetskampanjen fra forbundet var Eldrekampanjen i 2002. Den tok utgangspunkt i FNs ti krav til eldreomsorgen.

– Hva er kvalitet? spurte Davidsen og oppfordret de frammøtte tillitsvalgte til å være med på å reise denne diskusjonen på arbeidsplassene sine.

– Det er vi, sammen med medlemmene våre, som kan finne de riktige svarene og komme med de gode forslagene, sa han.

Davidsen mente at den bedrede kommuneøkonomien måtte få innvirkning på for eksempel kvaliteten på sykehjemsplassene i landet, og på arbeidsplassene.

– Vi må kunne skape gode, trygge arbeidsplasser som er tilrettelagt for folk med annen etnisk bakgrunn, folk som er yrkeshemmet på en eller annen måte og som er sånn at folk orker å jobbe der til pensjonsalder. Vi må kunne tilby heltid til de som ønsker det og vi må forme arbeidslivet til det vi vil ha, sier Jan Davidsen.

Godt gammeldags FAGFORENINGS- arbeid

LOs ORGANISASJONSOFFENSIV:

– Trygghet i fellesskapet er en verveaksjon i perioden april til juni 2007.

Synlighet, Nærhet og Stolthet handler om å løfte i flokk og vise fram aktiviteter, gi god medlemservice og verve nye medlemmer.

| TEKST OG FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN |

– Alle snakker om dette som en kampanje, men det er en del av en fireårig plan fram til kongressen i 2009, sier LOs vervegeneral, Geir Mosti.

– Det finnes 950 000 uorganiserte ute på arbeidsplassene og vi skal i grunnen bare gjøre godt gammeldags fagforeningsarbeid og få dem organisert.

På tvers

Oppstart for verve-, profilering og trygghetskampanjen er mandag 23. april. Målgruppa er arbeidsplasser hvor det finnes både organiserte og uorganiserte. Aksjonen skal markere LO og forbundenes generelle arbeid. I tillegg er Kollektiv hjem 40 år, medlemsforsikringen som rager som landets beste.

Fagforbundets oppgave er å få våre lokale ledd med i dette arbeidet. Selve kampanjen koordineres lokalt via LOs distriktskontorer. Det skal verves, men det skal også gis individuell informasjon og rådgivning til medlemmer og potensielle medlemmer – altså medlemservice.

Trygghet i fellesskapet vil vise at fagbevegelsen er en trygghetsskaper både på jobb og i hjemmet. Her kommer Kollektiv hjem-forsikringen inn. I tillegg faller kampanjeperioden sammen med mellomoppgjøret og lokale årsmøter, så mulighetene for aktiviteter er absolutt til stede.

Tro på suksess

LO er den eneste hovedorganisasjonen i Europa som øker medlemmetallet sitt. I fjor økte LO med 11 500. Ifølge Mosti har ikke LO hatt mer makt på 30 år. Fagforeningene er godt organisert og de tillitsvalgte rundt om i landet som tar sam-

funnsansvar, jobber i mot privatisering, for flere sysselsatte, mot sosial dumping og oppretter tariffavtaler. Det er mange gode resultater og gode saker å vise til i vervearbeidet.

– Flere medlemmer betyr mer makt, bedre økonomi, bedre lokalapparat og flere gode tillitsvalgte, sier Mosti.

Han mener det er viktig at alle de som lager planer og driver oppsøkende virksomhet tenker på at de også skal legge til rette for verving i innvandrermiljøer.

– Det skal verves – men også gis individuell informasjon, sier Geir Mosti

Bussjåfør Fredrik Stellander i Troms-buss sa ja til avtalen

Mer enn 80 prosent av bussjåførene i fire forbund sa ja til den nye tariffavtalen. Et langt og krevende arbeid er i havn og bransjen kan se fram i mot nye tider.

Bussjåførene sa klart **JA** til bransjeavtalen

| TEKST OG FOTO KARI-SOFIE JENSSEN |

Stolt av resultatet

Seksjonsleder i Seksjon samferdsel og teknisk Stein Guldbrandsen har ledet forhandlingene på vegne av Fagforbundet. Han er stolt og glad over det gode resultatet. I Fagforbundet ligger ja-prosenten faktisk på 90 prosent, mens den ligger på 80 samlet sett i de fire forbundene.

– Jeg skal ikke spekulere i hvorfor prosenten er høyere hos oss enn hos resten, smiler en fornøyd forhandlingsleder, men understreker at han er fornøyd med at så mange deler hans glede over de nye avtalene.

Ifølge Guldbrandsen vil dette bli et effektivt forsvarsverk mot anbud og konkurranseutsetting.

– Det er godt å få bekreftelse på at det vi har gjort er riktig. Etter at anbud har rasert lønns- og arbeidsvilkårene til bussarbeiderne gjennom mange år er vi nå i stand til å ta igjen noe av det folk har mista, sier seksjonsleder Stein Guldbrandsen i Fagforbundet.

Lav deltakelse

Deltakelsen var noe varierende i de fire forbundene, men samlet deltok 47,7 prosent av medlemmene i uravstemningen. Ja-flertallet var også likt i LO-forbundene og YS-forbundet.

Selv blant bussjåførene i Oslo-området var det flertall blant de avgitte stemmene.

Der oppfordret de tillitsvalgte til å avvise avtalen.

Oppdatert CD-rom om turnusplanlegging

Visste du at fagforeningen din har en CD-rom du kan låne slik at du raskt kan lære deg å kontrollere en turnusplan? CD med tilhørende arbeidshefte er nå oppdatert slik at de samsvarer med den nye arbeidsmiljøloven.

| TEKST: MORTEN LUNDSTEIN |

Mange av medlemmene i Fagforbundet arbeider turnus. En god turnus med forsvarelige vaktlengder, tilstrekkelig fritid og mulighet for individuell tilpasning er viktig både for helse, trivsel og arbeidsmiljø. Derfor skal den tillitsvalgte kontrollere turnusplanen og sørge for at den både tilfredsstiller Arbeidsmiljølovens bestemmelser, og at de ansattes behov tilgodeses så langt det er mulig.

Mangelfulle kontroller

Dessverre henger det på mange arbeidsplasser turnusplaner som ikke er kontrollert, godkjent og underskrevet av de til-

litsvalgte. Grunnen er som regel at den tillitsvalgte er usikker på hvordan en slik kontroll skal gjennomføres. Dermed mister de ansatte mulighet for å påvirke en så vesentlig del av arbeidsmiljøet som organiseringen av arbeidstiden. Dette problemet kan løses om du benytter CD-en og arbeidsheftet.

Gjennomføring av opplæringen

Selve kurset kan gjennomføres på mange måter. Du kan gjennomføre det hjemme

hos deg selv, eller fagforeningen kan invitere opplæringsvillige til felles opplæring i fagforeningens regi. Totalt tar det cirka åtte timer å gjennomgå kurset. Da skal du ha tid nok til å løse alle arbeidsoppgavene samt å besvare den avsluttende oppgaven du finner midt i arbeidsheftet. Husk bare å forsikre deg om at du benytter ny CD og arbeidshefte fra 2007. De gamle fra 2005 kan ikke lenger benyttes på grunn av endringene i arbeidsmiljøloven.

God forberedelse til ordinært turnuskurs

Ønsker du i tillegg å lære å sette opp en turnusplan, må du fremdeles gå på Fagforbundets tre-dagers turnuskurs. Imidlertid er det til stor hjelp å gjennomgå CD-en før du gjennomfører ett av disse tre-dagerskursene. Da tilegner du deg nødvendig kunnskap om blant annet arbeidstid, fritid og pausebestemmelser, og kan dermed i langt større grad konsentrere deg om selve turnusplanarbeidet på turnuskurset.

Hjelpepleiere tilbake i pleien

To hjelpepleiere ble tatt ut av pleien og satt til assistentoppgaver. Dette skjedde på Eiken rehabiliteringssenter i Hegebostad kommune i Vest-Agder.

Begrunnelsen fra arbeidsgiver var at det bare skulle være sykepleiere i pleien og at det egentlig ikke var behov for hjelpepleiere lenger i virksomheten. Videre er det interessant at de også begrunnet det i at dette var krav som Helse Sør stilte i anbudskriteriene. Eiken er en privat rehabiliteringsinstitusjon tilsluttet HSH. Anbudskravene ble sjekket og vi kunne ikke finne at slike krav fantes. Men det var forhold i anbudskravene som særlig la vekt på kravet til sykepleiere og høyt utdannet helsepersonell.

De to hjelpepleierne hadde arbeidet i henholdsvis 23 og 13 år i institusjonen og hadde tilleggsutdanning i rehabilitering. Etter noen forhandlingsmøter hvor vi ikke kom fram til enighet, ble begge to sagt opp fra stillingene som hjelpepleiere

og tilbudt stilling som miljøarbeidere.

Forlik

Vi stevnet da saken inn for tingsretten. Før saken kom opp ble vi invitert til et forliksmøte for å se om det gikk an å komme fram til enighet. I det møtet fikk vi tilnærmet full innrømmelse i saken. Resultatet ble at oppsigelsene ble trukket tilbake og at de to medlemmene våre skulle få tilbake sine arbeidsoppgaver innenfor pleie og rehabilitering. Først og fremst har dette betydning i forhold til Helsepersonelloven når det gjelder arbeidsoppgaver hjelpepleiere kan utføre. I tillegg var det en stillingsvern-sak. På Eiken sa de opp hjelpepleierne fra pleiestillingen og ansatte sykepleiere for å gjøre jobben. I Helsepersonelloven går det klart fram at hjelpepleierne kan gjøre de oppgavene som krevdes utført.

Begge medlemmene våre tas nå inn i pleien igjen og deltar på møter i pleiegruppen på lik linje med sykepleiere og øvrig pleiepersonell. Dette hadde de vært

Ill. foto: Jan Lillehamre

utestengt fra i lang tid. Problemstillingen som vi opplevde på Eiken ser vi mer og mer av, og det viser at vi ikke må akseptere en slik behandling fra arbeidsgivere. Så her må tillitsvalgte være like oppmerksomme som tillitsvalgte på Eiken var, og ikke godta slike forhold.

BERNTH-HARRY ELIASSEN
Kompetansesenteret, Stavanger

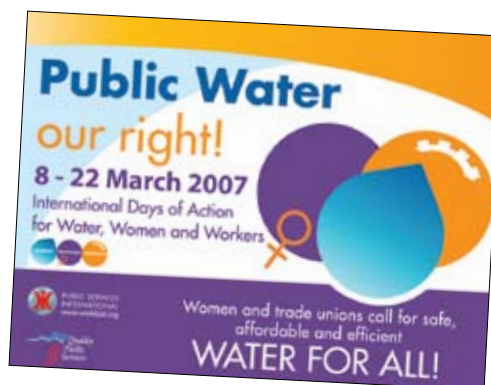
UD stopper penger til privatisering av vann

Norge slutter å gi penger til Verdensbankens rådgivingsorgan PPIAF, fordi PPIAF bare råder til privatisering. PPIAF står for Public Private Infrastructure Advisory Facility, og gir råd om vannprosjekter i utviklingsland med privat eierskap som løsning.

| TEKST: MIKKEL KLEEFELD |

PPIAFs politikk går mot Soria Moria-erklæringens mål om demokratisk styring. Nå vil regjeringen stoppe finansieringen av PPIAF. Fagforbundets vannkampanje kjemper for at tilgang til rent vann skal være en menneskerett, ikke en handelsvare. Vannkampanjen ser ut til å lykkes med å bremse opp norsk støtte til privatisering av vann i utviklingsland, med den rød-grønne regjeringens nye holdning.

PPIAF foreslår bare løsninger med privat eierskap og privatisering av offent-

lig vann. Det er dårlig og feil bruk av penger og midler, viser rapporten Down the drain, som handler om hvordan midler i vannsektoren kan brukes bedre. Rapporten er laget av Foreningen for internasjonale vannstudier (FIVAS) og World development movement (WDM), med stor faglig hjelp og støtte fra PSI. PSI står for Public Service Internasjonal og er den internasjonale paraplyorganisasjonen for offentlig ansatte.

I et møte mellom FIVAS, WDM og Utenriksdepartementet 22. februar 2007, ble foreningene fortalt at Norges bidrag til PPIAF vil opphøre fra og med juli 2007. Regjeringen ønsker i Soria Moria-erklæringen at utvikling skal skje med deltakelse og åpen politisk debatt i sivilsamfunnet. PPIAF bidrar til det motsatte, viser Down the drain-rapporten.

Mislykket

Down the drain og flere nye rapporter har vist det som PSI har hevdet i flere år: At privatisering ikke fører til flere midler til utbygging og vedlikehold av vannanlegg. Begrunnelsen for privatisering av vannressursene var å bringe nye midler til sektoren og dette har ikke lyktes.

Samarbeid mellom offentlige vannverk er en løsning for vanntilgang for flere fattige, mener PSI og WDM. Om vi skal nå FNs tusenårsmaal og den milliarder mennesker som mangler rent vann kan dette være veien å gå.

To mennesker har mistet livet siden 20. januar i år under behandling ved Helgelands-sykehuset HF. Mye tyder på at den nye organiseringen med reduserte akuttkirurgiske tjenester ved sykehuset i Mosjøen var en medvirkende årsak i begge dødsfallene.

| TEKST: UNNI HAGEN |

Feil diagnose gir feil medisinerer. Resultatet kan gi dramatiske konsekvenser for pasientsikkerhet, kvalitet og arbeidsmiljø. Som i Mosjøen. Eller som arbeidsmiljøundersøkelsen God Vakt viste. Krav til budsjettbalanse går på helsa løs. De ansatte blir syke av stort arbeidspress og økonomisk usikkerhet. Norske sykehus har høyere sykefravær enn noen annen sektor, og langtidssykefraværet er økende. Arbeidstilsynets undersøkelse har resultert i pålegg til alle sykehus.

Ny politisk kurs i spesialisthelsetjenesten?

og pasientene og de ansatte rammes. En sammenslåing vil mest sannsynlig forverre den allerede pressede situasjonen regionene og helseforetakene befinner seg i.

Regjering og Storting må ta inn over seg virkeligheten med foretaksorganiseringen og økonomistyringssystemet. Tiden er forlenget inne til å ta Fagforbundets analyser og synspunkt opp til vurdering, og se på andre løsninger for styring av sykehussektoren.

Hvordan er situasjonen?

Sykehusreformen skulle blant annet fjerne køer og korridorpasienter. Kravet om at ingen pasienter skal ligge på korridor, brytes daglig ved norske sykehus. Hovedproblemet er, nå som tidligere, at de medisinske akuttavdelingene har for få sengeplasser. Det har gjennom mange

redusert behandlingstiden for pasienter med relativt sett mindre helseplager betydelig, mens køene for pasienter med alvorlige sykdommer har endret seg lite. I noen tilfeller har køen for pasienter med alvorlige sykdommer økt. Dagbehandling og korttidsopphold øker mest på norske sykehus. Men mange må legges inn flere ganger, viser ferske tall. Og feilbehandlingen øker i takt med krav til effektivitet og krav om budsjettbalanse. 3.700 pasienter som mente seg feilbehandlet klaget til Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) i 2006. Det er en økning på ni prosent i forhold til i 2005. De fleste klager på operasjoner og kreftbehandling.

På ville veier

Målet for helsepolitikken er god helsehjelp til befolkningen. Et system som er innrettet på å tenke produksjon og lønnsomhet beveger seg vekk fra dette målet. Det har aldri vært hensikten at offentlig tjenesteyting skal utløse et økonomisk overskudd. Nyheten om at Akershus universitetssykehus HF har et overskudd på nærmere 50 millioner kroner i 2006 er en god indikasjon på at vi har et styringssystem og en kultur på ville veier. Dette er ikke tegn på god styring.

Snarere tvert i mot. Når et syke-

hus kan sitte igjen med et overskudd i millionklassen, er det noen som ikke har gjort jobben sin.

Mens Akershus universitetssykehus HF viser til millionoverskudd, og Helse Øst nylig plutselig fant 400 millioner på kistebunn, svette helseøkonomene over økte kostnader i norsk helsevesen. Dette fikk sinnene i kok. Fagforbundets hovedtillitsvalgt på Ullevål universitetssykehus HF, Bjørn Wølstaad-Knutsen sa det slik: – Vi lurte jo på hva Helse Øst holder på med når de plutselig finner 400 millioner kroner tre måneder etter at vi har gått i en slaktefase. Attpåtil styrer de pengene

6* NYHETER

TORS DAG 1. FEBRUAR 2007 *Aftenposten*

Tvil om fusjonseffekt

NYHETER ★ TORS DAG 1. FEBRUAR 2007 **11**

Danner ny helsegigant

Gigantsammenslåing et feilgrep

Vedtaket om å slå sammen helseregionene Sør og Øst for å løse noen samordningsproblemer i hovedstadsregionen er et blindspor. Dette er den verst tenkelige løsningen for å få en ny politisk kurs. Dette grepet kan vanskelig forstås som noe annet enn nettopp en ny omdreining i den forretningsmessige spiralen. Dette vil ramme helsetjenestene ved at fusjonen utløser et sterkere markedsfokus på bekostning av politisk styring. Det er ikke mulig å effektivisere seg ut av dagens situasjon uten at helsetilbudet svekkes

år skjedd en reduksjon av antall senger i disse avdelingene. Samtidig har kapasiteten for behandling i dagavdelinger og poliklinikker økt. Denne utviklingen er prinsipielt den samme som har rammet psykiatrien. Sykehusledelsene må omforde sengeressursene. Om nødvendig må helseforetakene sørge for at medisinske avdelinger får tilstrekkelig kapasitet, slik at pasienter slipper å ligge i korridorene.

Sykehusene har blitt mer effektive og ventelistene har gått ned, leser vi til stadighet. Dette er en sannhet med store forbehold. Sannheten er at man har

Sikrer lokalsykehusene

inn til nedbetaling av lån. Disse pengene bør kanaliseres til sykehuset for å gi enda bedre pasientbehandling enn det sykehuset gjør i dag.

Overskudd i helse Øst og på Ahus til tross, helseregionene som skulle føre til nyvinning og økt kontroll over utgiftene går med underskudd så det suser - i milliardklassen. Underskudd dekkes delvis av vedlikeholds- og rehabiliteringspenger, mens den store bygningsmassen og funksjonene forfaller – for milliarder. Kvaliteten, sikkerheten og effektiviteten synker, mens kostnader og slitasje øker. At helsekostnadene øker mens kvalitet og sikkerhet forverres, er et paradoks.

Politisk styring står sentralt

Sykehussektoren må få tilbake reell demokratisk styring. En regionalisering av sykehusene er eneste farbare vei for å få sykehusutviklingen over i riktig spor. Skottland har reversert sin markedsmodell. Eierskapet til sykehusene ble overført til politisk baserte helseregioner. Hel-sevesenet ble gjennom disse grepene både mer effektivt og mindre kostnadskrevenne.

Internasjonalt er det dokumentert at de nye økonomistyringssystemene, som helseforetakene nå er en del av, fører til utarming av virksomhetene både personellmessig og finansielt. Det betyr at hele sykehusreformen, med foretaksorganiseringen og styring etter regnskapslovens prinsipper må opp til en helhetlig vurdering. Før de infrastrukturelle forandringene, som nedlagte sykehus, private sykehus, ødelagte fagmiljøer osv. blir for omfattende, og umulige å reversere. Det er ikke nok som Agenda Muusmann-rapporten foreslår, at kjøp og salg av helsetjenester mellom de regionale helseforetakene og sykehusene skal avvikles. Hele helseforetaksmodellen med helseforetaksloven må på sikt avvikles. Slik Skottland gjorde med sitt helseforetakssystem i 2004 etter lignende dårlige erfaringer. Det er ingen skam å snu. Målet om Soria Moria krever det.

Konklusjonen i rapporten «Lokalsykehusenes akuttfunksjoner i en samlet behandlingsskjede» sikrer at de regionale helseforetakene (RHF) tar befolkningen og de ansatte med på råd før eventuelle endringsforslag i sykehusstilbudet fremmes.

– Det er et av de viktigste punktene i rapporten som gjør at Fagforbundet støtter konklusjonen, sier 1. nestleder Gerd Kristiansen.

Det var en enstemmig arbeidsgruppe som la fra rapporten med utredning av lokalsykehusenes akuttfunksjoner den 20. mars.

Gerd Kristiansen har representert Fagforbundets interesser i arbeidsgruppen og er fornøyd med konklusjonene.

Nasjonale standarder

Rapporten sier videre at et lokalsykehus minimum skal inneholde røntgen, kirurgi, anestesi og medisin. De nasjonale standardene vi foreslår innebærer at de regionale helseforetakene ikke lenger kan legge ned lokalsykehus bit for bit til det ikke er noe mer igjen.

– Dette er en viktig seier, sier Kristiansen, og legger til at konsekvensene av dette blir en tett oppfølging og evaluering av de lokalsykehusene som ikke har fullverdige akuttfunksjoner.

Trygghet

Lokalsykehusets fortrinn er nærhet og lokalkunnskap, noe som bidrar til trygghet hos pasientene.

Arbeidsgruppen mener at lokalsykehus skal levere tjenester av høy kvalitet og at det skal stilles samme kvalitetskrav til lokalsykehus som til andre sykehus.

– Det betyr at aktiviteten på lokalsykehuset må være av en slik kvalitet

– Dette er en viktig seier, sier Gerd Kristiansen om konklusjonene i rapporten.

og omfang at pasientsikkerheten aldri kommer i fare, sier Gerd Kristiansen.

Breddekompetanse

Arbeidsgruppen stiller krav til at ambulanser skal være betjent av minst to personer og at minimum en av disse skal ha autorisasjon. Videre foreslås det en rekke tiltak for å bedre utdanningene mer direkte retta mot lokalsykehusenes behov. Blant annet skal breddekompetansen og den akuttmedisinske kompetansen styrkes.

Rapporten slår også fast at lokalsykehusene har et samfunnsansvar når det gjelder utdanning av helsefagarbeidere.

Til slutt går rapporten svært langt i å kritisere dagens finansieringssystem. Gruppen mener at treffsikkerheten ikke er god i forhold til lokalsykehusenes tjenester. Departementet har allerede satt i gang en gjennomgang av finansieringssystemet.

– Det er vi i Fagforbundet svært fornøyd med, sier Gerd Kristiansen.

Spontan støtte til Gerd-Liv Valla

– Det er så grovt at man ikke skulle tro det var mulig. Dette har vært en ren hekseprosess, sier Marielle Leraand, som ledet demonstrasjonen til støtte for Gerd Liv Valla.

| TEKST OG FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN |

En lørdag ettermiddag utenfor VG-huset samlet folk seg for å uttrykke støtte til Valla og avsky mot metodene VG og andre medier og maktmennesker har brukt for å knekke Valla og svekke LOs politiske makt.

De som møtte opp mener at det er et stort tilbakeskritt for fagbevegelsen og kvinnebevegelsen at Valla ikke lenger leder LO.

Kvinnene demonstrerte fordi de mener dekningen av Valla-saken i media generelt, og i VG spesielt, har vært svært kritikkverdig.

– VG ville fjerne Valla, og har gjennom en ren politisk maktkamp klart å fjerne en dame som har betydd mye for fagbevegelsen og kvinnebevegelsen, sa Leraand i den spontane appellen. Flere fulgte opp med appeller. Blant annet

Arne Byrkjeflot fra RV i Trondheim og afganske Farida Ahmadi, politisk flyktning med erfaring i å bli truet på livet på grunn av politisk aktivitet, oppfordret Gerd Liv Valla til å stå på.

Det ble et stort oppmøte utenfor VG-huset, til tross for at mobiliseringen kun skjedde via sms fra kvelden før. Flere kjente fjes fra LO deltok, både ansatte og tillitsvalgte.

– Gi meg lov! sier ungdom og Fagforbundet

Ungdomsalliansen krever egen lov for å sikre de unges rettigheter. På det ferske nettstedet www.ungdomslov.no kan du skrive under oppropet for en ungdomslov.

| TEKST OG FOTO: MARIA WATTNE |

Deler kaka: Lene Moen Tønnesen (Ungdom mot Narkotika), Ane Hammerø (Ungdom & Fritid), Per Arne Skjeggstad (Landsforeningen for utekontakter) og Mette Henriksen Aas (Fagforbundet).

Nettstedet for ungdomslov ble lansert i Fagforbundets hovedkontor i slutten av februar, og antallet underskrifter økte raskt til snart til over ett tusen seks hundre. Forbundsleder Jan Davidsen var den første til å skrive under oppropet på Internett.

Sammenslutning

I Ungdomsalliansen står Fagforbundet sammen med Ungdom & Fritid, Landsforeningen for utekontakter og Ungdom Mot Narkotika. Handel og Kontor, Press og Landsforeningen mot stoffmisbruk har senere sluttet seg til kampanjen. Alliansen krever egen lov for å sikre unges rettigheter. Ungdomsalliansen mener en lov som definerer rettigheter og muligheter, og ikke minst det offentliges forpliktelser, vil gi de unge sjansen til reell medbestemmelse i saker som angår dem.

Tvers igjennom lov...

– En egen lov er ikke et poeng i seg selv, men vi støtter kampanjen på grunn av innholdet: Alle ungdommer skal ha lik mulighet til et godt liv. Det trengs ikke bare en lov, men også ressurser. Samfunnet må være villig til å investere i å forebygge i stedet for å reparere og behandle når det har gått skeis, påpeker seksjonsleder Mette Henriksen Aas i Seksjon kirke, kultur og oppvekst.

Mer av kaka

– Ungdom må få mer av kaka i kommunene! At ungdom taper kampen om midlene og blir hengende etter i velstandsutviklingen, er en alvorlig sak. Ungdomslovgivning er en måte å forsikre seg mot denne utviklingen, sa Kristian Tangen fra Fagforbundet Ungdom under lanseringen av www.ungdomslov.no

HØGSKOLESTUDIUM i offentlig saksbehandling

For medlemmer som ikke får tilbud av arbeidsgiver, men ønsker å ta studiet Offentlig saksbehandling gir Fagforbundet et tilbud.

Påmelding:

wera.kristiansen@fagforbundet.no

Fagforbundet håper på god respons på tilbudet. Studier vil foregå i Oslo, Bergen, og Tromsø.

Første samling:

Oslo 27. og 28. august 2007,
Bergen 06. og 07. september 2007
Tromsø 17. og 18. september 2007.

1. modul – prosjektledelse
2. modul – juss, oppstart januar 08
3. modul – etikk, oppstart høsten 08.

Bindende påmelding innen

15. april 2007

Betalingsfrist 20. mai 2007.

Har du spørsmål om tilbudet.
ta kontakt med Seksjon kontor
og administrasjon.

Fagforbundet ønsker at flest mulig skal ta alle tre modulene.
Samlingene holdes på hotell – kostnad kan dekkes gjennom stipendordningen.

Fagforbundets stipendordning kan dekke inntil 50 prosent av studieutgiftene per modul (moduler, litteratur og studieavgift totalt ca kr 10 000,-) I tillegg dekkes hotell ved samlinger.
Reiseutgifter og diett dekkes ikke.
Maksimum stipendutbetaling per kalenderår er kr 12 000,-.

Opplysninger om Fagforbundets stipendordning

www.fagforbundet.no/ska

Studiene brosjyrer ligger på

www.kommunal-kompetanse.no

KVINNEDAG mot prostitusjon og overgrep

«Prostitusjon er vold mot kvinner

– Kriminaliser horekundene!» var

hovedparole i årets 8. mars-tog i

Oslo. Oppslutningen var stor.

Seinere samme kveld tok et langt

fakkeltog natta tilbake og markerte

at utrygghet i byen er overgripernes

ansvar – ikke kvinners på vei hjem.

| TEKST OG FOTO: MARIA WATTNE |

Kampen for kriminalisering av horekunder og sekstimersdagen stod i fokus for Fagforbundet under årets 8. marsfeiring i Oslo. Første taler ved markeringen på Youngstorget var Fagforbundets Randi Røvik (Oslo Sosialistisk Venstreparti, SV).

– Stoppsignal

– I Sverige var det kvinner på tvers av politiske skiller som sammen var pådrivere for den svenske sexkjøpsloven. Hvorfor ikke her? spurte Randi Røvik i sin appell.

– Prostitusjon og kjøp av seksuelle tjenester handler om internasjonal kriminalitet og vold mot kvinner, og dette fortjener en helt annen oppmerksomhet enn det har fått til nå.

– Det er ingen grunn til å beskytte denne industrien eller disse bakmennene. En lov mot sexkjøp sier at dette er en handling samfunnet ikke aksepterer. Kriminalisering blir et stoppsignal til kunden. Hvorfor vi skal fortsette å beskytte en marginal gruppe norske menn? Nei, la oss plassere ansvaret der det hører hjemme – hos kunden – ved å forby kjøp av seksuelle tjenester, sa Randi Røvik.

Fagforbundets faner

Både Fagforbundet Oslo og Grünerløkka Fagforening møtte fram med

faner i toget. Blant hovedparolene for dagen var flere av Fagforbundets krav:

– Ei lønn å leve av!

Nei til tvungen deltid!

– 6-timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon!

– Ta natta tilbake! Fra angst til aksjon!

Slagordet fra 1985 var ikke dødt og ropene gjallet over Grünerløkka rundt midnatt samme kveld. Et fakkeltog i områdene som har vært åsted for flere voldtekter samlet flere hundre deltakere. Representanter fra flere ulike grupper tok avstand fra å legge ansvaret for manglende trygghet i byen på kvinner.

Stortingsdeltakelse

– Byen skal være trygg, og det er nødvendig å sette inn alle nødvendige ressurser for å oppnå målet. Menn har ansvaret, sa Akhtar Chaudhry, stortingsrepresentant for SV, i en appell før fakkeltog. Også justisminister Knut Storberget og barne- og likestillingsminister Karita Bekkemellem (begge Arbeiderpartiet) deltok. Fakkeltog gikk langs Akerselva til Sofienbergparken, der arrangementet ble avsluttet med diktlesning, sang og dans etter midnatt.

Egeninteresse skaper også solidaritet

Egeninteresse er ikke en fiende av en solidarisk fordelingspolitikk, slik vi ofte tenker. Tvert imot, mente den nederlandske professoren Wim van Oorschot på Fafos jubileumskonferanse.

| TEKST OG FOTO: MARIA WATTNE |

Solidaritet betyr at vi bidrar til et felles prosjekt. Og motivene for å bidra, avgjør hvor godt solidariteten er forankret. Europeiske undersøkelser av hvorfor folk bidrar til statskassa, viser hele spekteret av begrunnelser fra empati til pliktfølelse og autoritetstro – og ikke minst, egeninteresse. Størstedelen svarer faktisk at de betaler på grunn av at de kan få bruk for velferdstjenestene selv. Så viser det seg at alle kjenner noen godt, eller har noen i familien som, eller har mottatt trygde-/dagpenge-/sosialbidrag selv, eller tror de kommer til å få bruk for det i framtida.

– Derfor er ikke egeninteresse egentlig noen fiende av fordelingspolitikk, men tvert imot en sterk faktor for å beholde fordelingsordningene, forklarte Wim van

Vil ikke en rangering av de mest trengende undergrave fordelingspolitikken, spurte Wim van Oorschot.

Oorschot. Oorschot er professor ved Tilburg universitet og innledet om solidaritet og rettferdig fordeling i en tid når velferdsstaten er under nytt press.

Rangering av hvor fortjent hjelp er

– Velferdsstaten er under globalt press mot større ulikhet, men samtidig viser de tørre tallene at den fungerer ennå. Og viktigere: Meningsmålingene viser at det fremdeles er støtte for en omfattende fordelingspolitisk velferdsstat, sa sosiologiprofessoren med spesialfeltet sammenlignende studier av sosialpolitikk.

På tross av den sikre verdiforankringen han har funnet at solidarisk fordelingspolitikk har i de europeiske landene, mente Wim van Oorschot likevel det var grunn til å være på vakt i globaliserings-tid.

– Globalisering i form av økende sosiale ulikheter kan føre til at vi til slutt har en permanent diskusjon om hvilke fattige som er de «mest verdig tren-gende». En slik diskusjon kan gå hånd i hånd med at den sosiale beskyttelsen av de svakeste forverres gradvis.

– Jo mer personlig ansvar for egen skjebne understrekes, desto lettere blir det å skyldte på ofrene. Enhver er sin egen lykkes smed – og ulykke. I neste omgang blir folk uvillige til å betale, advarte Wim van Oorschot.

BARNA bestemmer

– Hos oss er ikke barnehagen bare en mellomstasjon. Vi tar oppvekst og barna på alvor, forteller de ansatte i Nordseter barnehage i bydel Nordstrand i Oslo. På Barnehagedagen ljomet sang og vaffelduft ut fra tunet så nærmiljøet fikk kjenne hva ungene og barnehagen var gode for.

| TEKST OG FOTO: MARIA WATTNE |

I det vi runder hjørnet på nærbutikken, høres det allerede godt hva dagen handler om på Nordseter i Oslo.

Anita Parborg holder den batteridrevne mikrofonen og er dagens konferansier med høyt humør. Alle de 50 ungene er ute allerede og godt i gang med allsang. Etter «Sjiraffen Laffen» er det tid for litt refleksjon, og Anita spør barna rundt seg hvem som vil bestemme neste sang.

– For det er jo ikke vi voksne som bestemmer alt, vel? Barna kan bestemme selv. Det er dette dagen i dag handler om. Barnas medbestemmelse, roper hun.

FEIRET SEG SELV og den nordiske modellen

På 25-årsjubileet for fagbevegelsens egen forskningsstiftelse minnet Fafo om at velferdsstaten Norge kan være et foregangsland i den globaliserte framtida. Men «Den nordiske modellen» suksess avhenger av partssamarbeidet om de kollektive avtalene.

– De nordiske landene kommer best ut av alle internasjonale sammenligninger. Ifølge tidsskriftet «The Economist» har Danmark gjort det bedre enn de fleste kapitalistiske land, sa professor Henning Jørgensen fra Center for arbeidsmarkedsforskning, Universitetet i Ålborg.

Den danske professoren mente den danske modellen Flexicurity («leksikkerhet») kunne være veien ut av sysselsettingsproblemer for hele Europa. Norden har konstant hatt en arbeidsløshet langt under EUs nivå helt siden 1994. Innen EU ligger Danmark og Sverige på topp i graden av sysselsetting. For kvinner ligger sysselsettningsnivået enda høyere over EU-nivå enn dette igjen.

Gylden triangel

Det Jørgensen kalte Fleksikkerhet var et trebent system, som Den nordiske modellen:

– Først og fremst har vi svært høy mobili-

tet i arbeidsmarkedet. 30 prosent bytter jobb og 20 prosent berøres av ledighet i året. Dette er europeisk rekord i mobilitet. Og undersøkelser viser at folk har lyst til å bytte jobb! Beskyttelsen av ordinært ansatte er lav.

– Der nest er støtteordningene for ledige generøse: Fire år med høy kompensasjon gir god sosial sikring. Dagpenge systemet er bakgrunnen for at vi har så høy mobilitet, og at vi skårer så høyt på alle målinger av tilfredshet.

Selv de arbeidsløse i Danmark er mer tilfredse enn folk i jobb i andre europeiske land, understreket Henning Jørgensen.

– For det tredje bruker Danmark over fire prosent av brutto nasjonalproduktet på en aktiv arbeidsmarkeds- og utdanningspolitikk som gir godt kvalifisert arbeidskraft.

Selv de arbeidsløse i Danmark er mer tilfredse enn folk i jobb i andre europeiske land, sa Henning Jørgensen fra Universitetet i Ålborg.

Hva er «Den nordiske modellen»

Det som internasjonalt kalles for en nordisk (eller skandinavisk) modell, er kort sagt velferdsstaten og de politiske forutsetningene for den. Selv om ulikhetene mellom de nordiske landene er store, har vi felles trekk som skaper en trekantmodell:

- Lønnspolitikk, kollektive avtaler og lokalt partssamarbeid
- Velferdsstaten, inntektssikkerhet, tjenester og aktiv arbeidsmarkedspolitikk
- Makroøkonomisk politikk og næringspolitikk

(Basert på Fafos forskningssjef Jon Erik Dølviks innlegg)

| TEKST OG FOTO: MARIA WATTNE |

Selvstendighetsgjøring

Plasstillitsvalgt for Fagforbundet, Janne Køgel Quiron Blondin, forteller at medbestemmelse har vært tema for det faglige arbeidet i Nordseter barnehage i flere år.

– Vi arbeider målrettet med selvstendigjøring av barna for at de skal delta i alle avgjørelsene i hverdagen sin her i barnehagen. Det har gitt oss barn som ikke bare sier «Jeg er tørst» lenger, men finner en kopp selv. Gjennom spørsmål gjør vi dem bevisste på hva de kan gjøre selv. At de forsyner seg selv med vafler og drikke her nå, er et godt eksempel, sier Janne K. Q. Blondin.

Ny rammeplan påvirker

I anledning Barnehagedagen serveres vafler, kaffe, saft og allsang. Femåringsgruppa viser at de har lært alle månedene med tegn. Blant gjestene er foreldre som søker barnehageplass i bydelen, tidligere barnehagebarn, ungdomsskoleelever og nærbutikkunder på vei forbi.

Barnehagedagen markeres i år for tredje år på rad, og er et samarbeid mellom Fagforbundet, Utdanningsforbundet og KFO.

Slagord for dagen er «Vi har en plan!».

– Medbestemmelse er jo et viktig tema i den nye rammeplanen. Vi er

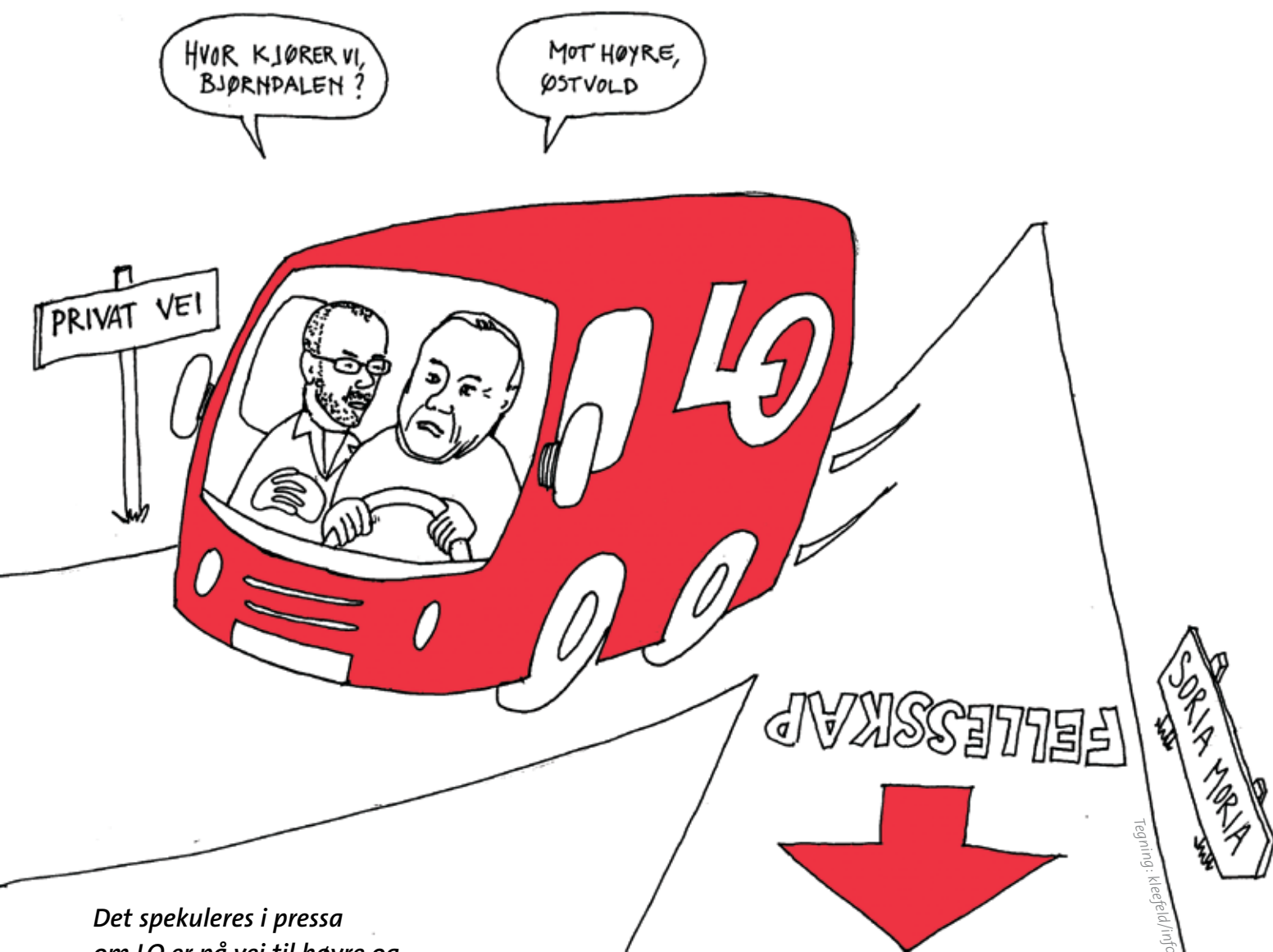
også i gang med et nytt prosjekt om rom i barnehagen, som også er godt forankret i planen, sier Janne K.Q. Blondin.

Faglig engasjement

Fagforbundets plasstillitsvalgte er barnepleier og har jobbet tjue år i Nordseter barnehage, helt siden den ble til. Den kommunale barnehagen har en engasjert og sammensatt personalgruppe der flere har arbeidet i svært mange år.

– Samarbeidet er godt hos oss. Det gjelder ikke bare om Barnehagedagen, men hele tida, understreker Janne K.Q. Blondin.

Returadresse
Fagforbundet
Postboks 7003 St. Olavs plass
0130 Oslo

Det spekuleres i pressa
om LO er på vei til høyre og
at høyrekreftene i fagbevegelsen
har vunnet en seier ved Vallas avgang.
Det gjenstår å se. KSJ

Mellomoppgjøret 2007

Forhandlingsklausulen for mellomoppgjøret er avgrenset til å dreie seg om økonomi. Essensen i bestemmelsen er slik: «Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår, samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.»

Forhandlingene i privat sektor LO – NHO startet 15. mars. For offentlig sektor, kommune og stat er forhandlingsstart satt til 13. april og skal være sluttført 1. mai. For Navo er det ikke avtalt dato for forhandlingsstart. Følg med på grønn linje tlf. nr. 800 33 410 og forbundets nettsider. Her kan tillitsvalgte følge med på utviklingen i og resultatet av mellomoppgjøret.